

Folklor karaimski pozostaje wciąż zagadnieniem mało znanym, a z upływem czasu zanikają dawne obyczaje i zwyczaje. Niekiedy udaje się uchwycić je w ostatniej chwili. Tak było w wypadku zaręczynowych i ślubnych zwyczajów stambulskich Karaimów, które opisał Çağatay Bediî Avramoğlu, członek tamtejszej społeczności, a jednocześnie młody badacz, który, niestety, odszedł przedwcześnie, nim zdołał rozwinąć karierę naukową. Jego artykuł opublikowany w początkach lat 60. XX w. odszukała w tureckich archiwach i przetłumaczyła na język polski studentka warszawskiej turkologii, Anna Banasiak. Dzięki temu możemy poznać karaimskie obyczaje odmienne od tych praktykowanych w Trokach, Łucku czy Haliczu.

Początek maja obfituje w daty ważne dla budowania polskiej pamięci narodowej. Trzeciego maja świętujemy Dzień Konstytucji, a ósmego – Narodowy Dzień Zwycięstwa, upamiętniający zakończenie II wojny światowej. Ten ostatni powinien stać się dla wszystkich chwilą refleksji nad tragicznymi losami ludzi w czas wojny. Z tej okazji przypominamy życie i śmierć na polu walki krymskiego Karaima, Dawida Paszy. Urodzony w Eupatorii, poległ bohaterską śmiercią żołnierza na litewskiej ziemi. Jego poświęcenie nie zostało jednak docenione – przyczyny, dla których tak się stało, analizuje Adam Dubiński.

Na kartach „Myśli Karaimskiej” przed blisko stu laty zamieszczono opowieść wiekowego starca o początkach nauki w karaimskiej szkole w połowie XIX w., bolesnych karach wówczas stosowanych i o pragnieniu wiedzy wykraczającej poza sprawy religijne, które to pragnienie w tamtych czasach starano się nie podsycać, a tłumić. Przypominamy tę niezwykłą opowieść, a uwagami nad rolą „żyły” w karaimskiej edukacji dzieli się przy tej okazji Mariola Abkowicz.

Historia może płatać badaczom niezłe figle. O tym, jak karaimski historyk i archiwista, Romuald Firkowicz stał się dworzaninem Sapiehów w majątku Lejpuny, pisze Mariusz Pawelec.

Wspomnieniami z sentymentalnej podróży do Paryża dzieli się Romek Dubiński. Wędrując po paryskim bruku, odwiedza miejsca znane i poznaje nowe zakątki, spotyka dawnych znajomych miejscowych i... przybyłych z Trok, Wilna, Moguncji i Poznania.

O księgarskich nowościach opowiada Mariola Abkowicz, która dzieli się także wrażeniami z konferencji naukowej w Gorzowie Wielkopolskim, gdzie pojawił się, jakżeby inaczej, wątek karaimski.

Dzień Matki i Dzień Ojca zainspirowały zespół Dostłar do nietypowej sesji zdjęciowej, w której udział wzięli nie tylko członkowie zespołu, lecz także ci, którzy za kulisami dbają, by wszystko szło jak należy – najwerniejsi fani zespołu: rodzice. Efekty sesji prezentujemy na tylnej okładce.

Oddając w Wasze ręce nowy numer „Awazymyz”, chcemy się podzielić dwiema długo oczekiwanymi wiadomościami. Fundacja Karaimskie Dziedzictwo otrzymała wsparcie ze środków MSWiA i rozpoczęła realizację zadania „Sporządzenie dokumentacji dźwiękowej ostatnich użytkowników mówionego języka karaimskiego”. W wyjeździe terenowym na Litwę wzięli udział turkolodzy, Anna Sulimowicz i Michał Németh oraz koordynator, Adam Dubiński. Pozyskano pierwsze próbki materiału dźwiękowego w języku karaimskim, które posłużyć mogą do dalszych badań. Kolejne wyjazdy planowane są latem.

Także Związek Karaimów Polskich rozpoczął prace przy projekcie poświęconym językowi karaimskiemu i jego zachowaniu. Projekt pod nazwą „Karaimska kapsuła czasu drogą do zachowania języka i kultury karaimskiej” realizowany będzie dzięki wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji■

Spis treści

W mowie przodków

Szymon Kobecki
Jukła uwłum 3

Znane i nieznane

Çağatay Bediî Avramoğlu
Zaręczynowe i weselne
zwyczaje stambulskich
Karaimów 4

Adam J. Dubiński
Oddać życie to za mało? 8

Z kart przeszłości

Z.M.
On jednak będąc
miłosiernym... 12

Przeczytane, obejrzone

Mariusz Pawelec
Lejpuny i karaimski
dworzanin Sapiehów 16

Mariola Abkowicz
O kijowskich kupcach
i pewnej kamienicy
w Moskwie 24

Tu i tam

Romek Dubiński
Śladami młodości
i... Karaimów 18

Wydarzenia i ludzie

Mariola Abkowicz
W Gorzowie Wielkopolskim
o mniejszościach 26

Co słysząc? 27